

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	35276
Nom	Processos psicològics bàsics i psicologia del llenguatge
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	9.0
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1203 - Grau de Logopèdia	Facultat de Psicologia i Logopèdia	1	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1203 - Grau de Logopèdia	4 - Psicologia	Formació Bàsica

Coordinació

Nom	Departament
D'OCÓN GIMENEZ, ANA MARIA	300 - Psicologia Bàsica
DOLZ SERRA, LAURA	300 - Psicologia Bàsica

RESUM

És una assignatura adscrita al Departament de Psicologia Bàsica, de caràcter bàsic que consta de 9 crèdits teoricopràctics que equivalen a 225 hores de treball de l'alumne. Està desglossada en les dues parts: Processos psicològics bàsics i Psicologia del llenguatge.

S'imparteix en primer curs del grau de Logopèdia en el segon quadrimestre. A la part corresponent als Processos Psicològics Bàsics, el seu objectiu és el de dotar l'estudiant de coneixements rellevants a la percepció, l'aprenentatge, la memòria i la motivació, que permeten descriure, predir i explicar l'activitat cognitiva i comportamental de l'ésser humà. En el segon quadrimestre l'assignatura es focalitza en la part de Psicologia del llenguatge. La assignatura pretén que l'alumne sigui capaç d'aplicar els continguts teòrics a diferents àmbits vitals i professionals. Així mateix, l'assignatura té la finalitat de subministrar les bases teòriques i aplicades sobre les quals se situaran la resta de continguts teòrics de la titulació. Aquests coneixements són de gran utilitat per entendre processos relacionats amb l'àmbit lingüístic (adquisició, trastorns i intervenció). El seu estudi es fa des de l'enfocament cognitiu, incorporant enfocaments més recents com la Neuropsicologia Cognitiva i el connexionisme. A més els coneixements que aquesta disciplina proporciona tenen importants implicacions en el camp educatiu (adquisició i trastorns de la lectura i de l'escriptura) i en el diagnòstic i tractament de les afàsies i altres trastorns lingüístics. Tambien

té aplicacions en l'àrea de la gerontopsicologia (envelliment i llenguatge) i clínic (llenguatge en demències i esquizofrènia) .Per tant, es vincula de manera especial amb les assignatures: Psicologia del desenvolupament i de l'adquisició del llenguatge, Fonaments educatius de la logopèdia; Neuropsicologia general i del llenguatge, Fonaments lingüístics de la logopèdia i amb aquelles relacionades amb les patologies del llenguatge i amb la intervenció d'aquestes patologies.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

35292 Intervenció logopèdica en atenció primerenca

COMPETÈNCIES

1203 - Grau de Logopèdia

- Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.
- Explorar, avaluar, diagnosticar i emetre pronòstic d'evolució dels trastorns de la comunicació i el llenguatge des d'una perspectiva multidisciplinària.
- Usar les tècniques i instruments d'exploració propis de la professió i registrar, sintetitzar i interpretar les dades aportades integrant-les en el conjunt de la informació.
- Treballar en els entorns escolar, assistencial i sanitari formant part de l'equip professional. Assessorar en l'elaboració, execució de polítiques d'atenció i educació sobre temes relacionats amb logopèdia.
- Conèixer els límits de les seues competències i saber identificar si és necessari un tractament interdisciplinari.
- Conèixer i ser capaç d'integrar els fonaments biològics (anatomia i fisiologia), psicològics (processos i desenvolupament evolutiu), lingüístics i pedagògics de la intervenció logopèdica en la comunicació, el llenguatge, la parla, l'audició, la veu i les funcions orals no verbals.
- Conèixer i valorar de forma crítica la terminologia i la metodologia pròpies de la investigació logopèdica.

- Conèixer els processos psicolingüístics i altres processos psicològics bàsics que donen suport a les tècniques d'intervenció logopèdica.
- Conèixer la professió i l'estatus legal del logopeda.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Poder definir els conceptes d'estímul, sensació, percepció, atenció, cognició i acció.

Descriure els processos perceptius.

Definir el procés de l'atenció, les varietats atencionals i les disfuncions i alteracions de l'atenció.

Definir instints i reflexos.

Descriure l'habitució i sensibilització.

Descriure els models bàsics d'aprenentatge: condicionament clàssic i operant, aprenentatge social i aprenentatge de destreses motores.

Diferenciar entre motivació intrínseca i extrínseca i reconèixer les principals estratègies motivacionals
Definir les classes de memòria.

Descriure els passos de la recepció de la parla i de la percepció del llenguatge escrit des de la Neurociència cognitiva.

Poder interpretar, des de la Neurociència Cognitiva, dades provinents de l'estudi de pacients afàsics o de neuroimatge funcional.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. INTRODUCCIÓ AL PROCESSAMENT DE LA INFORMACIÓ HUMANA.

Concepte de Psicologia: Orígens i evolució. Conceptes bàsics: estímul, sensació, percepció, atenció, cognició i acció.

2. PROCESSOS PSICOLÒGICS BÀSICS: PROCESSOS PERCEPTIUS I ATENCIONALS

Sistemes perceptius: generalitats i diferències. El procés atencional: disfuncions i alteracions de latència.

3. PROCESSOS PSICOLÒGICS BÀSICS: APRENTATGE: PROCEDIMENT, NATURALESIA, I APLICACIONS.

Instints i reflexos; Habituaçió i Sensibilització. Models bàsics: Condicionament Clàssic; Condicionament Operant; Aprenentatge Social.

4. PROCESSOS PSICOLÒGICS BÀSICS. APRENTATGE PERCEPTIU-MOTOR.

Automatització de destreses motores. Aprenentatge observacional de destreses motores.

5. PROCESSOS PSICOLÒGICS BÀSICS. PSICOLOGIA DE LA MEMÒRIA.

Tipus de memòria, memòria i llenguatge. Interpretació de la memòria des de la neurociència cognitiva.

6. PROCESSOS PSICOLÒGICS BÀSICS: MOTIVACIÓ DEL COMPORTAMENT.

Motivació intrínseca i extrínseca. Estratègies motivacionals.

7. INTRODUCCIÓ A LA PSICOLOGIA DEL LLenguATGE: QUÉ ÉS LA PSICOLOGIA DEL LLenguATGE.

Primeres aproximacions a l'estudi del llenguatge: la hipòtesi de Chomsky; l'explicació conductista, la Psicologia del llenguatge avui. Mètodes d'estudi en la psicologia del llenguatge. Qüestions fonamentals sobre el processament del llenguatge: Processament en sèrie i en paral·lel. Processos automàtics i controlats.

8. PROCESSOS EN L'ÚS DEL LLenguATGE. PERCEPCIÓ DE LA PARLA

Principals qüestions en la percepció de la parla: segmentació i variabilitat del senyal, propietats acústiques del senyal vocal. Percepció de segments fonètics aïllats: percepció de vocals, percepció de consonants. Estudis sobre percepció categorial. Percepció de la parla contínua: efecte de coarticulació, factors lèxics i sintàctics en la percepció de paraules.

9. PROCESSOS EN L'ÚS DEL LLenguATGE. RECONeixEMENT DE PARAULES.

Reconeixement de paraules parlades, primitius lèxics; mètodes experimentals en el reconeixement de paraules; factors que influeixen en l'accés i organització de les paraules: freqüència, similitud formal i semàntica. Accés lèxic: teories i models.

10. PROCESSOS EN L'ÚS DEL LLenguATGE. COMPRESIÓ DEL LLenguATGE I.

Processament de l'oració: propietats estructurals de les oracions; processament sintàctic; ambigüitat lèxica i sintàctica; models de processament d'oracions; influència del context mètodes experimentals en el processament d'oracions.

11. PROCESSOS EN LÚS DEL LLENGUATGE. COMPRENSIÓ DEL LLENGUATGE II.

Processament del discurs i text: Coherència. Inferències. Memòria del discurs. Models. Esquemes. Implicacions educatives.

12. PROCESSOS EN LÚS DEL LLENGUATGE: PRODUCCIÓ I PLANIFICACIÓ.

Fonts de dades en l'estudi de la producció i planificació de la parla: errors espontanis de la parla, pauses o disfluències en la parla; fenomen TOT. Evidència procedent de l'estudi de les afàsies. Models de producció. Interacció conversacional. Implicacions en la intervenció logopèdica.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	60,00	100
Pràctiques en aula	30,00	100
Estudi i treball autònom	135,00	0
TOTAL	225,00	

METODOLOGIA DOCENT

Amb la finalitat que l'estudiant adquireixi els objectius fonamentals de l'assignatura així com les competències específiques, es proposen:

Classes teòriques. Es farà ús, fonamentalment, de la lliçó magistral per presentar els continguts de l'assignatura. Per a això, cada sessió s'iniciarà amb un esquema dels continguts que es van a abordar, i es finalitzarà amb ressaltant els aspectes més rellevants contemplats. Els esquemes en powerpoint estaran disponibles amb suficient antelació a la plataforma virtual. Alhora, es promou la intervenció participativa dels estudiants amb la finalitat de possibilitar el diàleg crític que alhora dinamitzi el ritme de la classe. Per a això, cadascuna de les sessions teòriques s'iniciaran amb una qüestió a resoldre que activarà la participació dels alumnes i, a continuació, es presentaran els continguts bàsics que s'abordaran en cadascuna de les unitats temàtiques.

Classes pràctiques. La finalitat principal d'aquestes és doble: d'una banda, a poder ser partícip de petits experiments relatius als conceptes que es presenten a les classes teòriques; i, d'altra banda, posar de manifest la capacitat per treballar en grup així com les habilitats de comunicació interpersonal. Sessions de tutories programades individualitzades i grupals en què es realitzarà una supervisió als estudiants amb la finalitat que puguin realitzar un seguiment adequat de les activitats formatives. Els materials a utilitzar inclouran: manuals, articles, capítols, informes i altres tipus de documentació científica. Els treballs individuals i de grup, es presentaran en la data prevista en forma d'informes que seguiran els models que a aquest efecte estaran disponibles a l'Aula virtual. Serà necessària la utilització de l'aula virtual, la plataforma e-learning triada per la Universitat de València per afavorir els processos d'ensenyament-aprenentatge, així com la interacció professor-alumne. Es tracta d'una plataforma senzilla d'utilitzar que ofereix múltiples possibilitats d'interacció. La direcció d'accés a aquesta plataforma és la següent: <http://aulavirtual.es>

AVALUACIÓ

La informació per a obtenir la qualificació final de l'assignatura s'obtindrà mitjançant dos procediments bàsics: avaluació final individual (examen final) i avaluació contínua o de progrés (activitats realitzades a classe presencial, informes i / o treballs individuals i de grup). L'avaluació final individual s'ajustarà als objectius específics de la guia docent. Aquesta avaluació, que reflectirà l'esforç global de l'estudiant i el nivell assolit al final del procés d'aprenentatge de l'assignatura, es realitzarà al final del període presencial de l'assignatura i representarà el 70% de la qualificació de l'assignatura. La prova final per avaluar els objectius específics de l'assignatura serà escrita de tipus objectiu. Avaluació contínua o de progrés del treball realitzat pels estudiants al llarg del curs es realitzarà a partir dels informes i comentaris escrits i orals realitzats en les classes pràctiques i / o en les tutories col·lectives o individuals així com en les diferents activitats realitzades en les sessions teòriques. Aquesta part de l'avaluació és de caràcter formatiu, ja que permet un procés de retroalimentació tant per al professor com per a l'alumne, i representarà el 30% de la qualificació de l'assignatura. Aquesta part de l'assignatura serà recuperable mitjançant un examen de desenvolupament a realitzar en la convocatòria oficial. Com a requisit l'alumne ha d'obtenir un mínim de 3,5 en la prova teòrica per aprovar l'assignatura i d'1,5 en les pràctiques. L'opció a matrícula d'honor serà a partir de la qualificació de 9.5.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Lahey, B.B. (1999): Introducció a la Psicologia. McGraw-Hill.
- Morris, C.G. y Maisto, A.A. (2002): Psicologia. Prentice Hall.
- Papalia, E.D. y Olds, S.W. (2005): Psicologia. McGraw-Hill.
- Harley, T.A. (2008). Psicologia del llenguatge. Madrid: McGraw-Hill.
- Cuetos, F., González, J. y De Vega, M. (2020). Psicologia del Lenguaje. Madrid: Editorial médica Panamericana.

Complementàries

- Wade, C. y Travis, C. (2003): Psicologia. Pearson. Prentice Hall.
- Worschel, S. y Sheldishe, W. (1997): Psicologia. Fundamentos y Aplicaciones. Prentice Hall.
- Baddeley, A. (1999): Memoria humana. McGraw-Hill Interamericana.
- Carretero, M. y Asensio, M. (2004): Psicologia del Pensamiento. Madrid Alianza.
- De Vega, M. (1989). Introducció a la Psicologia cognitiva. Madrid: Alianza.
- Espino, O (2004) Pensamiento y razonamiento. Madrid Pirámide.
- Fernández-Abascal, E.G., Jiménez Sánchez, Mª P. Y Martín Díaz, Mª D. (2003): Emoción y motivación. Vol I y II. Editorial Centro de Estudios Ramón Areces.

- Reeve, J. (2004): Motivación y emoción. McGrawHill.
- Tarpy, R.M. (1999): Aprendizaje. Teoría e investigación contemporáneas. Madrid. McGraw-Hill.
- Carroll, D.W. (2006). Psicología del Lenguaje. Madrid: Thomson.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. CONTINGUTS

No hi ha modificacions respecte als continguts que apareixen a la guia docent de l'assignatura.

2. VOLUM DE TREBALL I PLANIFICACIÓ TEMPORAL DE LA DOCÈNCIA

El volum de treball s'adaptarà a el model vigent en cada moment.

3. METODOLOGIA DOCENT

Les classes teòriques, d'acord amb el que estableix per a tota la titulació, s'impartiran de manera no presencial. Les sessions de pràctiques s'adaptaran a el format en línia i s'estendran el temps que determini la Comissió Acadèmica de Títol d'acord amb les directrius que es rebut desde Rectorat. Sempre que la situació sanitària ho permeti es seguirà un model híbrid de docència semipresencial.

Els materials seran posats a disposició de l'alumnat a través del Aula Virtual i les classes s'impartiran de manera síncrona d'acord amb l'horari de classes establert per la facultat.

Les tutories es realitzaran a través de l'correu electrònic institucional de la Universitat de València. En cas de considerar convenient, es podran realitzar tutories per videoconferència a l'entorn de l'Aula Virtual.

4. AVALUACIÓ

La variació en la presencialitat de sessions pràctiques podria comportar canvis en la ponderació dels sistemes d'avaluació. Si es modifiqués la ponderació prevista en l'addenda per aquesta circumstància seria notificat pel professorat públicament mitjançant aula virtual com a màxim en la setmana posterior d'haver acabat les pràctiques.

Les proves finals es celebraran d'acord amb el règim que determinen els acords de Consell de Govern vigent en cada moment. En el cas que les circumstàncies sanitàries impedissin la realització de proves d'avaluació presencials, aquestes s'articularen per mitjà de l'aula virtual.

La informació per a obtenir la qualificació final de l'assignatura s'obtindrà mitjançant dos procediments bàsics:

Avaluació final individual (examen final): 70% de la qualificació de l'assignatura.

- avaluació contínua o de progrés (activitats realitzades a classe presencial, informes i / o treballs individuals i / o de grup): 30% de la qualificació de l'assignatura.

5. BIBLIOGRAFIA

Al ja indicat a la Guia Docent, s'afegeix:

El Servei de Biblioteques de la UV posa a disposició de l'alumnat l'accés a manuals en línia. A més, a l'Aula Virtual de l'assignatura s'inclourà un recull de materials disponibles en línia..